

ONDRUSKA

Ruuskanen-Ruuska sukuseuran sukuviesti 20

toukokuu 2013

Sukuseuramme tunnus on rauhoitettu rihipetäjä, joka kasvaa Siilinjärven Kuuslahdessa Rannan Asikkalan pellolla.

Lehtemme on saanut nimensä sukunimenne lähtökohtana olevasta nimestä Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Tästä muotoutuivat vähitellen Ruska, Druska ja Ruskain sekä vuosisatojen aikana Ruuskanen ja Ruuska.

Lehtitoimikunta:

Raija Peltola
raija.peltola(at)pp2inet.fi

Markku Ruuskanen
markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi

Marita Nygrén
marita.nygren(at)gmail.com

**Sukuviestiin osoitetut jutut osoitteeseen:
ondruska.sukuviesti(at)gmail.com**

Ondruska 20, toukokuu 2013

Ajankohtaista	2
Pääkirjoitus	3
Jyväskylän sukukokous 2014	4
Kaisa Miettisen haastattelu	5
Viljamakasiinit.....	10
Reservikomppania.....	12
Keväisiä uutisia Mikkelistä 1800-luvun lopulta.....	17
Seitsemän vuotta sukuseuran perustamisesta/ seuran myytäviä tuotteita	18

Ajankohtaista

Jyväskylän sukukokouksen valmistelu on jo hyvässä vauhdissa. Tähän lehteen olemme koonneet sellaisia sukukokoukseen liittyviä asioita, joista päätökset on jo tehty.

Elokuun hallituksen kokous pidetään Jyväskylässä ja samalla katsastetaan sukukokouksen tilat.

Jäsenmaksuja on maksettu kiitettävästi. Tähän mennessä 264 jäsenestä reilut 220 on tämän vuoden jäsenmaksunsa maksanut.

Sukuseurojen Keskusliiton hallitus on valinnut oikeudellisen toimikunnan uudeksi puheen-

johtajaksi varatuomari Markku Ruuskasen, Ruuskanen-Ruuska sukuseurasta. Onnittelut Markulle!

Kiitokset Lea Kokolle mielenkiintoisesta Kaisa Miettisen haastattelusta sekä Asko Ruuskaselle suokilpikonnuutisesta.

Kuten sukuseuralaiset varmaan muistavat:
Kaikenlaiset tarinat, piirustukset, kuvat ja muistelot lehden lukijoilta, myös siltä nuorimmalta sukupolvelta, ovat tervetulleita lehdessä julkaistavaksi.

Mikäli et halua, että juttu julkaistaan kotisivujen nettiversiossa, ilmoita asiasta jollekin lehtitoimikunnan jäsenelle tai suoraan ***marita.nygren(at)gmail.com*** artikkelin poistamiseksi.

Puheenjohtajan kynällä

Talven selkä on taittunut, ollaan niin pitkällä, että voidaan sanoa jo kesän alkaneen. Toivotaan jokaiselle riittävästi lämmintä ja auringonottoilmoja, tietenkin vihreän ruohon säilymiseksi sadettakin sopivasti sekaan.

Kuluneen vuoden keskusteluja tiedotusvälineissä on leimannut suurelta osin kunta-asiat ja raha verotuksen muodossa, sekä Etelä-Euroopassa, lähinnä Kyproksella, pankkiasioissa. Toivottavasti loppulukemana onnistutaan ja tehdyt päätökset muodostuvat jokaiselle jo lähitulevaisuudessa parhain päin.

Edellisessä hallituksen kokouksessa päätettiin seuraavaan sukkokoukseen 2014 kokoontua Jyväskylässä elokuun yhdeksäs ja kymmenes päivä hotelli Alexandrassa. Lauantaina, sukkokouksen päätyttyä, lähemme risteilylle klo 17.30 satamasta Suomen Suvi -nimisellä laivalla. Sukuseura tarjoaa risteilyn ja kahvit, että eiköhän kokoonnuta Jyväskylään suurella joukolla. Sukukokous siirtyi aikaisemmin suunnitellusta viikkoa myöhemmäksi edellisen viikonvaihteen suuren rallitapahtuman takia.

Lueskelin uusinta, Suomen Sukututkimusseuran julkaisemaa Genos -nimistä aikakauskirjasta. Kirjasen teemana oli kokonaisuudessaan Savo. Kiinnostuin eniten Olavi Martikaisen kirjoituksesta *"Savon henkirikollisuus 1500-luvulla"* Tutkittu aikakausi käsitti vuodet 1547–1600, siis 53 vuotta. Tuona aikana eri asiakirjoista oli löytynyt Savossa tehtyjä henkirikoksia yhteensä 59 kappaletta. "Hyvää" asiassa oli se, että tekijöiden tai uhrien joukossa ei ollut yhtään Ruuskasta tai Ruuskaa. Tosin suurin osa heistä saattoi niinä vuosikymmeninä

vielä olla Karjalan korpia taivaltamassa kohti Savoaa.

Murhattujen lukumäärä tuntuu suhteellisen suurelta, kun oletan, että kaikki henkirikokset eivät ole silloisiin asiakirjoihin päätyneetkään, niin kuin luvun kirjoittajakin toteaa.

Ensimmäinen kappale kirjoituksessa alkoi mielestäni hyvin raflaavasti, toisekseen, savolaisuutta ajatellen, hauskastikin. Martikainen toteaa: *"Savolaissukujen tutkijalle lienee todennäköisempää löytää suvusta henkirikollinen kuin aatelinen."*

Ryhdyin ajatuksissani miettimään ja etsimään "väitteen" todenperäisyyttä suvuissamme myöhempinä aikoina. Hetken etsinnän tuloksena kirjojen sukutauluista Ruuskasten osalta löysin murhia kolme kappaletta. Tekijänä kahdessa oli Ruuskanen ja yhdessä vainajana. Aatelista en löytänyt etsinnällä yhtään kappaletta. Ruuskanen tai Ruuska sukunimistä kansanedustajaakin löytyi itsenäisyyden ajalta vain yksi kappale. Tekojen motiivit liittyivät todennäköisimmin perhe- tai naapuruussuhteiden kärjistyneisiin ristiriitoihin ja rajariitoihin. Olemmeko muuttuneet viime vuosisatoina? Samat ristiriidathan ne suurelta osin taitavat rasittaa surmatilastoja tänäkin päivänä.

Kun minulla ei ole muiden maakuntien tilastoja käytettävissä, en vielä tältä istumalta usko savolaisten olleen tai olevan muita maakuntia raaempia. Koulun käynnin ja aatelisuuden suhteen on tappio tunnustettava, vaikka suvussamme, äidin puolelta Ruuskanen, onkin yksi Mannerheim-ristin ritari.

Toivotan kaikille aurinkoisen kirkasta ja iloista mieltä sekä hyvää jatkoa elämässä.

Asko Ruuskanen, Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio, puh. 0500 759250, [asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

Sukukokous Jyväskylässä 2014

Ruuskanen-Ruuska sukuseuran viides sukukokous pidetään **Jyväskylässä 09-10. elokuuta 2012.**

Lauantaina pidettävän sukukokouksen kokouspaikkana on **Sokos Hotelli Aleksandra**, Kokouspaketti sisältää kokoustilan, ruokailun ja iltapäiväkahvin.

Lauantai-illan ohjelmaksi on varattu **kahden tunnin risteily Päijänteen saaristoon** laivalla m/s Suomen Suvi, joka lähtee satamasta kello **17.30**. Suuhunpantavaksi kahvi/tee ja kylmä voileipä, Sukuseura tarjoaa risteilyyn ja kahvi/voileivän jokaiselle sukukokouksessa olevalle ja risteilyyn mukaan lähtevälle. Muun ostamansa risteilijä maksaa itse. Laivalla on oma keittiö- ja ravintolapalvelut anniskeluoikeuksineen.

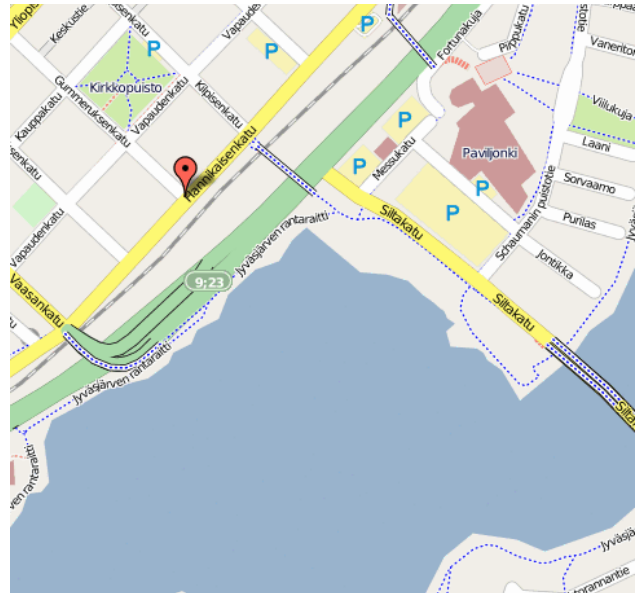

Kuva osoitteesta: <http://www.paijanne-risteilyhilden.fi/files/suomensuvi-vaajakoskella.jpg>

Sukukokouksessa on myytävänä **sukupinssejä**, joissa on seuran vaakuna. Edellisessä hallituksen kokouksessa 25.3. päätettiin tilata pinssejä myyntiin 300 kpl. Tällöin myyntihinta on 2 euroa/ kpl.

Ennakkotietoa majoituksesta

(Hotelli Aleksandra, Hannikaisenkatu 35, Jyväskylä)

Kartta osoitteesta <http://karttapalvelu.s-kanava.net/kartta/map.html?tpid=514847011&locale=fi-FI>

Hinta/vrk

- 77€ 1-hengen huone (economy)
- 87€ 2-hengen huone (economy)
- 97€ 1-hengen huone (standard)
- 107€ 2-hengen huone (standard)
- 10€ lisävuode

Hinta vuoden 2013 mukainen, lopullinen hinta vahvistuu vuoden 2014 alussa.

”Huonehinta sisältää runsaan buffet-aamiaisen, hotelliasukkaiden saunavuoron, vapaan sisäänpääsyn iltaravintoloihimme (ennen klo 24/poikkeuksena erikoisillat) sekä voimassa olevan ALV:n, mikäli verokanta muuttuu pidätämme oikeuden hinnan muutoksiin.”

Vuosisadan verran Kaisan ja hänen perheensä elämää

”Me ihmiset muistamme, mitä kulloinenkin ajankohta vahvistaa meitä muistamaan. Sama asia voi näyttää eri ihmisistä erilaiselta”. Näin todetaan sukukirjamme johdannossa kappaleessa ”Virheitäkin esiintyy”. Tässä sukutarinassa voimme lukea muistin kerrostumien monia kiinnostavia näkökulmia ja tukeutua myös tutkimuksiin, sillä suvun jäsenten tiedot on tallennettu sukukirjaan. Vaivioniemen sukuhaara on asuttanut Pohjois-Savoa jo 1700 luvulta. Siilinjärveläinen Kaisa Miettinen kuuluu tuohon sukuhaaraan.

Maalaistalon arkea

”Minun isäni oli Pajulahden Ruuskasia ja äiti Kinahmin Parviaisia. Ukki Taavetti oli ostellut aikanaan näitä järvenrantatiloja pojilleen asuinsijoiksi. Isä Armas aloitti maanviljelyksen ja rakensi vanhan torpan paikalle uuden asuinrakennuksen v. 1929. Seuraavana vuonna äiti Elli tuli siihen emännäksi. Lapsista kaksi vanhinta Matti ja Annikki syntyivät lyhyin väliajoin 1930 luvun alkupuolella. Äiti kertoi rakennusvuosia muistellessaan, että uuden navettarakennuksen teko ajoittui vuotta ennen minun syntymääni 1935 ja aittarakennus valmistui juuri ennen sodan alkua. Se on ollut viljavarastona ja siellä säilytettiin polttopuita. Maalaistalon arki oli työn täyteistä. Siihen aikaan oli tapana syödä aamiainen ensin oman väen kesken. Tämän jälkeen piti heti ruveta laittamaan rakennusmiehille aamupäiväruokaa. He olivat rakennusmestarin kanssa samaan kellonaikaan ruokailemassa. Samalla tavalla meni iltapäiväkin. Siinä välillä piti

leipomispäivänä leipoa leivät ja paistaa pullat leivinuunissa. Sähköt saatiin yli 20 vuotta myöhemmin. Rinkihellalla keitettiin välillä myös kahvit ja samalla lämmitettiin astiain pesuvesi. Lehmän anne piti voiksi tehdä. Se jatkui 1940 luvun loppu puolelle. Voita piti sota-aikana viedä meijerille. Siitä on kuittikin tallessa. Olihan meillä talousapulainen vielä sota-aikana ja rakennuskesänä oli lisäksi 10 vuotias lapsenkaitsija, joka on vielä elossa. Rakennusmestari asui ja yöpyi talossa, mutta muut rakennusmiehet olivat naapureita. On siinä äitini saanut ajatella valmiiksi miten saa kaikki työt tehtyä lomittain”, tuumaa Kaisa. ”Rakennukset on pitänyt lainoilla rahoittaa. Metsänmyyntituloja ei siinä vaiheessa ollut. Taavetti ukki kuoli 1931. Sen jälkeen saivat veljekset maat jaettavaksi ja omistukseensa. Mummo muutti Kuopioon nuorimman tyttärensä Ailin kanssa ja kuoli sodan kynnyksellä 1939. Metsistä otettiin 1930 luvulla kaikki suurempi puu myytäväksi, että voitiin maksaa tyttärille perintöosuudet. Sodan jälkeen 1940 luvun loppupuolella oli sitten vähän puuta myytäväksi. Kaupat tehtiin hankintakauppana. Isällä oli metsäalan tuntemusta. Hän oli käynyt kolmen kuukauden metsänhoitokurssin Ylä-Vuoksen maamieskoululla ja ollut sen jälkeen puutavarayhtiön palveluksessa”.

Muistoja mummolasta

Kaisa kertoo olleensa jo hyvin pienenä mummolassa äidin kotona. ”Tädin mies muisteli sitä aikaa kertomalla minun katselleen kamarin seinustalla kasvaneita punaisiksi muuttuvia tomaatteja ja sanoneen että ”tynsiä, tynsiä”. Samainen tädin mies teki minulle tuohivirsut. Ne olivat hyvin pehmeästä tuohesta ja pidin ne ihan hajalle. Ukin kanssa käytiin kalassa, hän oli hyvin leikkisä. Olin soutumiehenä. Kun saalista ei saatu, oli tapana sanoa, että ”mitäs nyt pataan pannaan”. Siinä tilanteessa ukki taisi käyttää ilmaisua, joka tässä jääköön lukijalle arvattavaksi. Kahtena kesänä olin ukin mukana kaskenpoltossa ja nauriskylvöä katsomassa. Liekö samalla ajatellut vanhoja tapoja näyttää. Hyviä ja isoja olivat violetinväliset nauriit

syksyllä syödä. Ukilla oli aina puukko vyöllä. Puukolla oli hyvä jälttää nauriita, joita yhdessä söimme. Vieläkin tunnistan maastosta ne kaskipaikat, jotka ovat nyt joutokarjan laitumena.

Kesäisin olin tätien apuna maitokoneen pesussa ja kokosin sen kuulan kiristämistä vaille valmiiksi, kun tädit olivat pellolla töissä. Hain heille lehmät iltalypsyä varten tarhaan. Lehmät nukkuivat aholla, jonne menin tietä myöten. Matkaa oli noin 2 kilometriä. Ajoin lehmät ylös ja ne lähtivät kotiin kävelemään suoraan metsätietä ja minä perässä. Mummolle piti hakea monta kertaa päivässä mäen alta lähteestä virkeetä vettä juomavedeksi. Varmaan hän siitä kahvitkin keitti. Pöytävoim hain rinteessä olevasta kellarista ja ruuan jälkeen vein sen takaisin kylmään. Mummo piti ruuan laitosta huolen”.

Silloin tunnistin isän äänen

Talon kaksi vanhimpaa lasta on kiivennyt tikapuulle tarkistamaan hevosten ja sotamiesten tilanteen

”Olinhan välillä kotonakin sota-aikana” mainitsee Kaisa. Eräänä kuutamoilta oli huomattu, että järvellä tulee pitkä letka hevosia rekineen. Valot oli sammutettu ja ovet pantu säppiin. Oli menty pimeään kylmään tampouriin, se on kamarin eteinen. Ovi oli vetäisty auki. ”Silloin tunnistin isän äänen”,

sanoo Kaisa. Oli kerrottu heidän ajaneen jonnekin sotatoimialueelle. Hevoset oli laitettu talliin, ruokittu ja pantu lepäämään. Kaikki olivat sinne sopineet, vaikka luultavasti kaksi oli ollut omiakin. Tallissa oli kolme karsinaa, kaksi pilttuuta sekä lattiapinta-alaa. Kuivaamosta oli saatu lisäksi yksi karsina. Varmaan ovat miehet saaneet syödäkseen illalla ja aamulla pois lähtiessään. Luultavasti he ovat nukkuneet tuvan lattialla. ”Minulle ei ole jäänyt siitä yön seudusta muuta mieleen kuin se isän tunnistaminen. On ollut ilmeisesti sodan alkuaikaa. Ei tullut koskaan isältä tuostakaan kysyttyä”, haikailee Kaisa.

Pieni yöhoitaja

”Nuorin veljeni Mikko syntyi lokakuussa 1941. Hän sairastui keuhkokuumeeseen. Jonkinlainen terveydenhoitaja kävi kotikäynnillä. Sota-aikana nukuin äidin vieressä. Veljeni syntymän jälkeen toimin 6 vuotiaana hänen yöhoitajanaan. Silloin minulle laitettiin kamarin lattialle rekinahkaset viikattuina karvapuoli päälle. Minä rupesin siihen nukkumaan ja lapsi tuutussa vieressä. Kun hän vähän itki, tuuditin kätkyttä ja siihen hän vähäksi aikaa nukahti. Ehdimme yön aikana liikkua kamarin seinästä seinään. Äiti sai sillä tavalla paremmin nukuttua.”

Koulumuistoja

”Kahta puolta rattoo eli täällä kipsivuoren takana - Kuuslahden, Heinämäen ja Saarikylän kyläkirja” valmistui vuonna 2012. Siinä kerrotaan saarten lasten omasta koulusta ja sen toiminnasta. Sota-aika oli poikkeuksellista aikaa myös koulunpidossa. Ajoittain se oli myös seisahduksissa ja katkonaista, päivän aikana opiskelulle annettiin aikaa vain kahdesta kolmeen tuntiin. Syykin koulupäivän lyhyydelle löytyi, sillä luokkatiloja tarvittiin Karjalasta Saarikylään saapuneiden siirtolaisten majoittamiseen. Opettajat vaihtuivat usein. ”Syksyllä v. 1942 aloitin koulun. Sitä olisi ollut 2 viikkoa syksyllä ja 2 viikkoa keväällä. Sama opettaja opetti kaikkia luokkia samanaikaisesti.

Minä piirsin isoa ympyrää koko ensimmäisen koulupäivän. Aina välillä näytin opettajalle, jolle se ei kelvannut. Piirrä harpilla, kuului takaa. En kuitenkaan uskaltanut. Ei ole jäänyt mieleen kysyttiinkö kotona minulta vai vanhemmilta sisaruksilta miten koulupäivä sujui. Eivät laittaneet minua sinne enää sen jälkeen. Joululta menin Konttimäen kouluun ja olin äidin kotona kouluajan. Matkaa hyvää autolla ajettavaa tietä oli vain reilu kilometri. Kevätlukukausi käytiin ensimmäistä luokkaa ja seuraavana syksynä alkoi opetus toisella luokalla. Sitten kouluni jatkui koko ajan Vikinsaassa sijainnassa maalaistalossa. Kävinhän vielä talouskoulun omista hyvistä haluistani ja 4 viikon ompelukurssin. Sain ompelukoneen ja sillä ansaitsin taskurahoja. Olenhan minä täällä nykyisessä kodissani ompelukonetta käyttänyt ainakin omiksi tarpeiksi ja pikkisen vieraille. Minun nuoruudessani siihen aikaan koulunkäynti ei ammattiin tähdännyt, niin ei niitä muita ammatteja tullut hankittua.

Kotona tarvittiin apua

Vaikka kotini oli mantereen puolella, olimme silti 1950 luvun puoliväliin asti kesällä ikään kuin saariasukkaita. Alettiin viedä maito Kuuslahteen tien varteen kuorma-auton lavoille. Jäi niin ollen maidon lasku ja kermasta voin tekeminen pois. Työlästä oli kuljettaminen kesällä. Nuoritettiin maitosaavit liisterekeen ja vietiin hevosella reilu puoli kilometriä Kuuslahden rantaan ja hevonen kiinni puuhun siksi aikaa, kun laitettiin saavit eli tonkat veneeseen ja reilu kilometri soudettiin toiselle puolelle ja kantaen loppumatka tien varteen. Minähän siskoni Annikin kanssa olin siihen työhön sopiva. Kotona tarvittiin apua. Minä tein siinä kotitilalla maataloustöitä, lehmänhoitoa ja kotitaloustöitä. Äiti sairastui, eikä pystynyt enää navettaan. Sisareni muutti Kanadaan. 1950 luvun puolivälissä olin vanhimman veljeni taloutta hoitamassa. Oli Juantehtaan radan rakentamisaikaa. Meillä oli tyhjä hevostalli. Tallissa neljä miestä piti hevostaan suojassa, itsehän miehet olivat yökorteeria sisällä. Minä

laitoin iltapäiväruuan ja iltakahvit. Siinä ehti käydä muitakin työmiehiä, nukkuivat tuvassa. Itse he aamukahvit keittivät lioksessa hiilien päällä. Minä olin jo paljon aikaisemmin mennyt navettatöille. Ei siinä paljon jäänyt aikaa harrastuksille. Se vähäinen aika kului lukemiseen. Tykkäsin lukemisesta ja oman kirjakaapin kirjat silloin tuli luettua.” toteaa Kaisa.

Otettu perhekuva v. 1951, ennenkuin Annikki lähti ”Canadaan”.

”Siinä ollessa tapasin erään nuoren miehen. Oli seurustelumme niin pitkällä, että suunnittelimme yhteistä tulevaisuutta. Se kuitenkin muuttui suruksi. Hän menehtyi umpisuolen leikkaukseen. Siinä jouduin ensimmäisen kerran miettimään elämän tarkoitusta. Muutamien vuosien kuluttua menin naimisiin. Se avioliitto jäi lyhyeksi ihan omasta ratkaisustani, jota en ole katunut, vaikka se koville otti kauan. Olin silloin kotipaikalla lapseni kanssa maataloustöissä. Nykyään tyttäreni asuu perheineen Siilinjärvellä 15 minuutin kävelymatkan päässä kotoani..

Työniloa ja naapuriapua

Nuorempi veljeni teki tuotantosuunnan muutoksen 1970 luvun puolivälissä ja samaan aikaan tarvittiin kunnassa lomittajia. Olin valmis siihen työhön lähtemään, kun pyydettiin. Se oli lomituksen alkuaikaa. Työ sinänsä oli

raskasta monesta syystä. Oli kuitenkin palkitsevaa huomata miten kiitollisia ihmiset olivat. Emännät ja isännät pääsivät välillä kotoa irtautumaan, käymään yösimöissä sukulaisissa jotkut ulkomaan matkalla tai kotimaan lomanviettopaikoissa.

Meillä oli 1970 luvulla kortteeria huvilatientekoporukkaa lokakuun puolesta välistä jouluviikolle. Heillekin laitoin iltapäiväruuan ja iltakahvit. Tuohon aikaan en käynyt lomittajana, olin kotona silloin. 1960-80 luvuilla oli naapuriapu muotia. Monet syksyt olin lehmänhoidon ohella perunanpoiminnassa useammalla pellolla. Samoin jos oli kotona pidettäviä juhlia, olin yhden päivän tarjoiluapuna ja keittiön puolella auttamassa. Tämä kaikki vain työn ilosta! Ei silloin hinnoiteltu tällaista apua kuten nykyään. Siksipä minä sanonkin, että työstä palkka jokaiselle tekeväälle.

Sydäninfarktien ja ohitusleikkauksen lisäksi minulla on muitakin vaivoja, jotka eivät päällepäin näy. Olen kuitenkin kaverini ja kahden veljeni menetyksistä selvinnyt ja ihme kyllä siitäkkin infarktista, jossa olin yksin kotona reilun kaksi tuntia tajuttomana. Pääsin 55 vuotiaana sairauden perusteella eläkkeelle. Monet luulevat, että olen ihan terve, kun minä hyvästi pystyn kävelemään, mutta enhän minä silloin lähde mihinkään, kun tunnen itseni sairaaksi. Onhan niitä huonoja päiviäkin”.

Ei tullut naljasilmäistä natoa, vaan kälylle ystävä ja avunantaja

Kaisa on toiminut kotouttajana ennen kuin tuota sanaa oli vielä keksittykään. Kaisa sai filippiiniläisen kälyn 1990 alussa, kun hänen nuorempi veljensä avioitui ja pariskunta sai sittemmin pojan. Kaisasta ei tullut naljasilmäistä natoa, vaan hän opasti kälyään talon töihin ja samalla Suomen kieltäkin. Naiset ovat ystäväystyneet ja veljen kuoltua Kaisa on ollut tukena ja antanut apua monin tavoin. Nykyisin veljen poika ja myös hänen 5 vuotias

pikkuveljensä, joka on kälyn uudesta liitosta, käyvät vierailulla Kaisan kolmen lapsenlapsen tavoin joku heistä lähes päivittäin. Aika ei ehdi tulla pitkäksi kun on nuorta väkeä ympärillä. Käly on vakinaisessa työssä Kuopion keskussairaalassa.

Olin pikkuna Ritva ja Niilo Rantsen huvilalla 2001. Edessä pojantytär Niina. Ritva-rouva kuuluu Ruuskien sukuun, äitinsä on Impi Ruuska. Sukua Kiuruvedellä. Samalla olimme joululökillä veljeni Mikon perheen kanssa. Olin ollut siellä pikkuna jo aiemminkin. Matkaa oli vajaat 2km.

Aktiivijäsenenä sukuseuran perustamisesta lähtien

Kaisa on ollut aktiivijäsen sukuseuratoiminnan alusta asti. Kaisa tuli sukuseuran perustamista valmistelemaan toimikuntaan heti sen aloittaessa syksyllä v. 2004. Hän oli myös 2-vuotiskauden 2006-2008 ensimmäisessä sukuseuran hallituksessa. ”Maaninkalaisen Heikki Ruuskasen pyynnöstä Erkki Ansamaa antoi minulle tehtäväksi kerätä tiedot Maria ja Taavetti Ruuskasen perillisistä. Ne minä sain kokoon nopeasti, kun silloin oli elossa serkkuja tai serkkujen puolisoita. He toimittivat tiedot minulle. Se oli silloin kesän alkua vuonna 2002. Ei ollut silloin sukuseuran perustamisesta tietoa. Tuona aikana Kaisa keräsi tietoja omasta suvustaan ja oli aktiivisena tiedottajana Siilinjärvellä, Nilsissä ja muissa lähipitäjissä. Hänellä on laajat kontaktit suvun jäseniin. Kaisa

muistaa jo lapsuudestaan, kuinka vierailtiin puolin ja toisin monissa merkeissä sekä isän että äidin suvun luona. ” Isä laittoi minut jo hyvin nuorena käymään parissakin hautajaisissa, jotka olivat vähän etempänä kuin omalla kylällä ja joissa olivat itse vähän aikaisemmin käyneet, kun samalla kuulla kuolivat sekä mies että vaimo. Minä olen käynyt virastoissakin Kuopiossa isän lähettämänä. Sillä lailla opin liikkumaan ja ottamaan selvää asioista. Olisihan siinä mennyt isän kallista työaikaakin ainakin puoli päivää, kun olisi pitänyt linja-autolla lähteä kaupunkiin. Muistan, kun käytiin Kuopiossa Valkeisenlammen luona naisten hoitokodissa. Siskonkin kanssa käytiin siellä monta kertaa. Ajattelin tässä eläkkeellä ollessa, ettei tullut isältä kysyttyä, että mitä yhteyttä meillä sinne oli, mutta näistä sukukirjan tiedoista olen huomannut, että sukulaistahan olimme käyneet tervehtimässä”, kertoo Kaisa.

Sukuseuratyö on ollut hyvin mieluista ja kiinnostavaa. Kaisa on kerännyt tarinoita ja tietoja suvun piiristä ja kirjoittanut niistä. Viimeiset vuodet ovat kuluneet myös erään toisen historiakirjan, oman kylän kylähistoriakirjan suunnittelutyöryhmässä ja hän on kirjoittanut kirjaan useita muisteluita ja tarinoita. Tässä edellä jo tuli todetuksi viime vuoden syksyllä julkaistun Kuuslahden, Heinämäen ja Saarikylän kyläkirjan valmistuminen.

Avartuuhan se elämän näkemys vielä eläkkeellä ollessa

Maailmankuvaansa Kaisa on laajentanut mm. useilla moniin maihin ja laajoille alueille Eurooppaan ja Itä-Eurooppaan suuntautuneilla ulkomaanmatkoilla. ”En tykkää löhötä auringossa matkoilla enkä liioin kylpylöissäkään. Avartuuhan se elämän näkemys näinkin eläkkeellä ollessa, eikä nuorempana päässyt matkustelemaan”, toteaa Kaisa.

Tämän haastattelun alkusanat lausuttiin maaliskuussa 2012 Siilinjärvellä Kaisan kauniissa valoisassa kerrostalokodissa. Yövyin silloin Kaisan luona ja sain nauttia hänen vieraanvaraisuudestaan kuten monta kertaa aikaisemminkin näinä lähes 10 vuotena, joihin olen Kaisan tuntenut. Olen tutustunut vieraanvaraiseen, suvaitsevaiseen ja ihmisystävälliseen, mukavaan ihmiseen. Ihmiseen, joka on sukunsa kokoava voima ja viisas vaikuttaja. Kävimme eräänä kesänä Kaisan syntymäkodissa ja katselimme vanhoja valokuvia. Silloin Kaisa totesi, johon itsekin voin yhtyä, ”että täytyy antaa arvoa vanhemmille, jotka kovan ja raskaan työmäärän lisäksi kasvattivat meidät lapset sukupolvien ketjuksi ja olihan heillä oma elämä elettävänä”.

Kaisa Miettiselle luovutettiin sukuseuran standaari nro 2 joulukuun 18. päivänä 2008. Hallitus oli päättänyt asiasta 15.11.2008 ja sen kävi Kaisalle luovuttamassa puheenjohtaja vaimonsa kanssa.

Helsingissä maaliskuussa 2013 Lea Kokko.

Markku Ruuskanen

Lähteet Rantasalmen historia s. 427-440 ja 644;
Rantasalmen kirkonarkisto, asiakirjoja vv. 1823-60
UK908, KIV b 3, takauskirjeitä lainajvästön
hoitajantointa varten

Pitäjänmakasiini eli lainajvästö

Katovuosien aiheuttama siemenpula, joka pahensi katovuosien vaikutusta, antoi aiheen jo 1700-luvulla lainajvästöjen eli pitäjänmakasiinien perustamiseen. Hyvinä vuosina pitäjäläisiltä kerättiin viljaa varastoon ja huonoina vuosina viljaa jaettiin niille, joilla ei ollut kylvösiementä omasta takaa jäljellä. Jo tuolloin oli esillä valtion mukaantulo makasiinien perustamiseen, mutta hankkeet jäivät paikallisten asukkaiden aktiivisuuden varaan. Kun makasiinien perustamiset eivät edenneet, kutsui maaherra pitäjäläisiä kokouksiin perustamaan pitäjänmakasiinia.

Rantasalmella tällainen kokous pidettiin lokakuun 16. päivänä vuonna 1757 kruununvouti Henrik Martinin kutsusta. Kruununvouti luki kokouksessa kuninkaallisen kirjeen, jossa selitettiin pitäjänmakasiinin tarpeellisuutta ja merkitystä katovuosien sattuessa. Kirjeen vaikutuksesta rantasalmelaiset päättivätkin perustaa makasiinin. Pitäjänmakasiinille laadittiin säännöt, jotka kuningas vahvisti helmikuun 22. päivänä vuonna 1758. Makasiinirakennus pystytettiin pitäjätuvan ja pappilan väliselle alueelle nykyisen koulukeskuksen viereiselle alueelle. Makasiinirakennus oli 1800-luvulla mitoitetaan 12 kertaa 12 kyynärää eli 7,13 m x 7,13 metriä.

Makasiinista lainattiin sääntöjen mukaan viljaa kylvösiemeneksi ja katovuosina myös syömäviljaa. Vilja oli kuninkaallisen päätöksen mukaan pitäjän omassa hallinnassa. Valtion

virkamiehillä eli kruununpalvelijoilla eikä edes sotaväellä ollut asiaa pitäjäläisten makasiinin viljoihin.

Talot jaettiin kolmeen luokkaan suuruutensa mukaisesti. Silloin varakkaiden talojen kohdalla perussijoitus oli tynnyri viljaa, josta puolet oli ruista ja toinen puoli ohraa. Keskikokoisten talojen sijoitus oli puoli tynnyriä ja pienimpien neljännes tynnyri. Tiedossa on, että 1800-luvun puolella varastoissa oli 356 tynnyrin verran viljaa.

Lainatusta viljasta oli maksettava korkoa, jonka suuruus osakkailta oli neljä kappaa tynnyriltä vuodessa eli 12,5 prosenttia ja ulkopuolisilta kuusi kappaa tynnyriltä. Jos lainaa ai ajallaan palauttanut, viivästyskorko oli kahdeksan kappaa tynnyriltä eli 25 %. Laina-aika oli juhannuksen tienoissa ja maksuaika koitti vasta alkutalvesta. Laina- ja palautusaika oli kaksi viikkoa kesällä ja talvella. Ajankohdat kuulutettiin kirkonkuulutuksilla.

Makasiinin osakkaiksi pääsivät vain talolliset maanomistajina. Lampuodeilla ja torppareilla, jotka olivat vuokratilajilijöitä, oli lainaoikeus vain silloin, kun talon isäntä ei lainaoikeutta käyttänyt ja antoi lampuodille tai torpparille oikeuden lainaukseen.

Makasiininhoitajaksi valittiin kirjoitus- ja laskutaitoinen henkilö. Niinpä makasiininhoitajat olivat säätyhenkilöitä, useimmiten aliupseereita. Kersantti Märten Oppman toimi Rantasalmen ensimmäisenä makasiininhoitajana. Maanviljelyskoulun käynyt rusthollarinpoika Aaro Lille Osikonmäeltä toimi makasiininhoitajana vuosina 1862-68. Makasiininhoitajan tuli pitää kirjaa lainoista ja saatavista ja vastata siitä, että maksut suoritettiin kunnollisessa viljassa ja täysimääräisenä. Makasiininhoitajalla oli apulaisia, joita kutsuttiin mittamiehiksi. Makasiininhoitaja sai yhden lukon avaimen ja kaksi muuta avainta oli mittamiesten hallussa. Ovessa oli kolme erilaista lukkoa, joten kaikki kolme tarvittiin paikalle avaamaan makasiinin ovea. Palkkaa

makasiininhoitaja sai yhden kapan kultakin uloslainatulta tynnyriltä ja mittamiehet saivat 15 kappaalaa vuodessa. Vuonna 1839 palkkaa korotettiin puoleentoista kappaan tynnyriltä makasiininhoitajalle ja mittamiehille maksettiin vuosipalkkana tynnyri viljaa.

Vuosien 1788-90 aikana pitäjänmakasiinin viljat jaettiin kovalla kiireellä ennen vihollisen tuloa lainoina pitäjäläisille. Sodan jälkeen lainattavat viljat vähenivät pitkäksi aikaa ja vasta 1800-luvun puolella päästiin aiempiin lainauslukuihin. Vuonna 1856 lainamäärä oli huipussaan 1056 tynnyriä ja kuusi kappaalaa ja lainaajia oli peräti 230 kappaletta. Makasiinirakennusta uusittiin 1820-luvulla ja korjattiin 1850-luvulla.

Makasiinin hoidosta tuli vastaamaan 1856 kolmimiehinen johtokunta ja vuonna 1860 vahvistettiin uudet makasiinin säännöt. Johtokuntaan kuului neljä jäsentä. Uuden käytännön mukaan johtokunnan jäsenillä oli kaksi kolmesta avaimesta hallussaan ja kolmas oli makasiininhoitajalla. Johtokunnan tuli pitää huolta makasiinin kunnosta ja viljan säilymisestä sekä kuuluttaa lainanhaku- ja maksuajat. Makasiininhoitaja antoi ja otti lainoja ja piti niistä kirjaa sekä huolehti velkakirjojen kirjoittamisesta.

Kunnallishallinnon perustamisen jälkeen vuoden 1865 kunnallisasetuksella pitäjänmakasiinin hoito tuli yhdeksi kunnanhallinnon toimialaksi. Makasiinin hoito kuului kunnan maanomistajille, mutta sen hoidosta päätettiin yleisissä kuntakokouksissa, joissa johtokunta valittiin. Uusi makasiinirakennus tehtiin vuonna 1881 ja uuden ohjesäännön lainajyvästö sai vuonna 1908. Lainakorko alennettiin tuolloin kymmenestä kuuteen prosenttiin.

Mielenkiintoinen takausasiakirja pitäjänmakasiinin toiminnasta on Rantasalmen kirkonarkiston internettiin tallennetuissa asiakirjoissa. Se kuuluu seuraavasti:

Jos niin suostuvat Rantasalmin pitäjän Laina Makasiinin jyvästön Hoitajaksi talon poika Sakarias Ruuskanen asuva pirilän kylässä tässä seurakunnassa niin sitomme kaikki jokaisen ja yksi kaikki etestä täyteen omituiseen takaukseen kaikesta siitä nykyisestä eli vasta tuli voitettavaksi nijn pää summa kuin kumpain etestä siihen tytyimme mitä Makasiinin koskevat puuttuvaisuus voisi seurata, joka kaikki tämän kautta vakutamme jokainen itse puolestamme yllä mainitun takauksen sinä 3 päivä tammikuussa 1868

Kalle Hämäläinen

yksi kaheksas osa 1/8 perintöruthollin ja puoli Rusthollia N:o 27 osittain perintö ja Ruunin molemmat Tuusmäki kylässä Rantasalmi pitäjä

K H (puumerkki)

Kalle Kustaf Ruuskanen

omituisesti hallitse N:o 4 Piriläs kokonaan perintötila ja N:o 2 yksi neljäsosa ¼ osaa perintötilasta ja kaksi kolmatta 2/3 osaa perintö Rustholli N:o 1 ja 27 yksi neljäs osaa perintö Rustholli samassa kylässä Kolkontaipaleesta N:o 29 puoli perintötilasta tässä pitäjäs Rantasalmilla

K G R (puumerkki)

Adam Kärkkäinen

hallitse yksi kuudesosa 1/6 osaa perintö Rusthollista N:o 17 Tuusmäki Rantasalmi pitäjäs

K. (puumerkki)

•

Tällä takauksella Kalle Hämäläinen, Kalle Kustaa Ruuskanen ja Adam Kärkkäinen sekä muitakin takaajia menivät takaukseen Sakarias Ruuskasen puolesta niistä vahingoista, joita Sakarias Ruuskanen voisi aiheuttaa pitäjänmakasiinin hoitajana. Sakarias oli Kalle Kustaan poika ja heidät mainitaan sukukirjamme toisen osan ensimmäisen painoksen

sukutauluissa 236 ja 238 ja toisen painoksen sukutauluissa 239 ja 241. Kalle Kustaa on isoisäni isoisä ja Sakari Ruuskanen Espoon Markku Ruuskasen isoisän isä.

Pekka Pekanpoika on sukukirjan toisen osan ensimmäisen painoksen sukutaulussa 502 ja Matti sukutaulussa 500. Toisessa painoksessa sukutaulut ovat 509 ja 507.

Vastaavaan takaukseen olivat aiemman makasiininhoitajan nimismies Leistenin puolesta menneet maaliskuun 26. päivänä 1847 Pekka Pekanpoika Ruuskanen ja Matti Pekanpoika Ruuskanen, jotka kumpikin omistavat yhden neljäsoosan Rantasalmen Hiismäen talosta no 1.

Reservikomppania

Markku Ruuskanen

Lähde: Jukka A. Torvelainen: Kaksoiskotkan katveessa. 21.

Savonlinnan Reservikomppania 1881-1901

Autonomian ajan sotaväki

Autonomian ajan alussa Suomeen muodostettiin kolme jääkäriyrykmenttiä, joiden vahvuus oli 3600 miestä. Värvätty sotaväki kuitenkin lakkautettiin lähes kokonaan vuonna 1830.

Jäljelle jäi vain Opetustarkkampungataljoona, jossa oli 600 miehen vahvuus. Sen jälkeen 1860-luvulle saakka Suomessa toimi venäläinen divisioona. Krimin sodan aikana vanha ruotujakolaitos herätettiin henkiin usean vuosikymmenen jälkeen. Perustettiin yhdeksän ruotutarkkampungataljoonaa ja jokaisen vahvuutena oli 600 miestä. Värvättyjen ja ruotuväen yhteisvahvuudeksi nousi 10.711 miestä.

Vuoteen 1868 vanhat joukko-osastot jälleen lakkautettiin ja jäljelle jäi vain Suomen Kaarti, joka kuului Venäjän Kaartin armeijakuntaan. Suomen Kaarti lähti kesällä 1877 Turkin sotaan ja palasi sieltä toukokuussa 1878 Vanhan Kaartin nimellä. Sotaretken miestappiot olivat 200 kaatunutta ja tauteihin kuollutta. Suomen vesillä oli venäläisiä laivasto-osastoja ja upseerikoulutusta annettiin Haminassa Suomen Kadettikoulussa vuodesta 1821 alkaen. (Torvelainen, 15-21)

Uusi asevelvollisuuslaki

Suomessa annettiin joulukuussa 1878 uusi asevelvollisuuslaki. Sen mukaan jokainen miespuolinen Suomen kansalainen oli asevelvollinen ”Waltaistuimen ja isänmaan puolustukseksi”. Rusthollit ja ruodut vapautettiin asettamasta sotaväkeä asevelvollisuuslain ollessa voimassa. Maan sotavoimat jaettiin vakinaiseen väkeen, reserviin ja nostoväkeen. Vakinaiseen väkeen astuvan palvelusajaksi määrättiin rauhan aikana kolme vuotta. Vakinaiseen väkeen miehet valittiin

arvonnoston perusteella. Vakinaisen palvelun jälkeen asevelvollisuus jatkui kaksi vuotta reservissä.

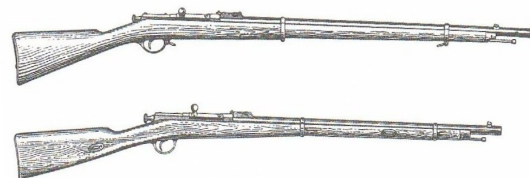
Suoraan reserviin määrättyjen palvelusaika oli viisi vuotta, joista kolmena ensimmäisenä pidettiin koulutusta. Reservin harjoituksia pidettiin lain mukaan yhdeksänkymmenen päivän ajan. Sekä miehistö että päällystö Suomen sotalaitoksessa olivat Suomen kansalaisia. Asevelvollisuus alkoi 21 vuoden iässä. Asevelvollisten jako vakinaiseen väkeen ja reserviin tapahtui kutsuntalautakunnan edessä arvonnalla. Pienen arvontanumeron saaneet joutuivat vakinaiseen väkeen. Luku vaihteli Mikkelin läänissä 1-20 välillä pitäjittäin. Suuremman numeron saaneet joutuivat reserviin. Osa asevelvollisista hylättiin sairauden tai rikollisen taustan takia.

Asevelvollisuuslain mukainen sotaväki eli Vanha väki käsitti vakinaisessa palveluksessa olevat yhdeksän tarkkampungataljoonaa ja yhden rakuunarykmentin. Reservipataljoonia oli kahdeksan ja miehiä vakinaisessa väessä sekä reservissä oli yhteensä noin 20000. Reservin palvelun jälkeen miehet siirrettiin nostoväkeen aina 40 ikävuoteen saakka. (Torvelainen 39-44)

Aseet ja varusteet

Vakinainen sotaväki käytti asepujuja, jotka oli tehty venäläisen mallin mukaan. Kolmen vuoden palveluajaksi miehille annettiin kaksi jakokertaa vaatetusta. Jakokertoja lisättiin 1880-luvulla neljään. Sen sijaan reservimiehille vakinaisen väen saamaa vaatevarustusta ei annettu, sillä palvelu kesti aluksi kolme kertaa 30 vuorokauden jaksot ja myöhemmin 45, 30 ja 15 vuorokauden jaksot vuodessa. Reserviläisille jaettiin kenttälakki, päällystakki, asetakki, kaksi paria housuja, voimistelupaita, suolivyö solkinensa, päällystakin hihna ja kaulaliina. Saappaat voivat olla joko omat tai armeijan antamat. Omista saappaista hyvitetiin reserviläistä.

Aseina oli aluksi venäläisillä suusta ladattavat musketit, mutta suomalaiset saivat 1881 takaaladattavat Berdanit ja myöhemmin belgialaisten Nagantin veljesten patentoimat pulttilukkoiset makasiinikiväärit, joilla sitten itsenäisen Suomen jalkaväki lähti Talvisotaankin vuonna 1939. Ruuti oli alkujaan mustaa ruutia ja se vaihtui 1800-luvun lopulla savuttomaan eli selluloosaruutiin. Nagantin tehtaalta hankittiin myös käsiaseiksi revolvereita m-95 Nagant, joiden kaliiberi oli 7,65. Upseereilla oli myös miekat, mutta niiden käyttö rajoittui lähinnä arvoaseman osoittamiseen eikä taisteluvälineeksi. (Torvelainen, 64-68)

Berdan-kiväärit m- 1870: ylempi jalkaväen ja alempi ratsuväen. (Zhuk: Ase-Atlas)

Sotaväen koulutus

Suomen Valtiopäivät halusivat pitää suomalaiset asevelvolliset mahdollisimman paljon erillään venäläisestä sotaväestä. Tämä aiheutti ongelmia vakinaisen väen koulutuksessa, kun suomalaiset joukko-osastot olivat pieniä. Pataljoonien yhteisharjoituksia pidettiin Lappeenrannassa leirikentillä vuodesta 1885 alkaen. Ratayhteys Helsinki-Viipuri-radalta oli valmistunut Lappeenrantaan vuonna 1885, mikä oli edellytys joukkojen siirrolle. Vierumäelle valmistui pitkä ampumarata 1800-luvun lopulla.

Kaartin pataljoona oli venäläisen kaartin joukko-osasto ja se kävi vuosittain Pietarin eteläpuolella Krasnoje Selossa suurissa yhteisharjoituksissa. Sinne rakennettiin omat talousrakennukset ja

upseerien majoitustilat. Miehistö yöpyi teltoissa. (Torvelainen,118)
 Harjoitukseen osallistui kymmeniätuhansia miehiä ja komentokielenä oli venäjä, jota suomalaisetkin joutuivat opiskelemaan.

Reservikomppanioiden koulutus tapahtui omalla harjoituskentällä sulkeisjärjestyksessä ja paraatimarssin harjoituksena. Vahtipalvelua harjoiteltiin majoitusalueella ja vähäisiä sotilaskävelyjä tehtiin marssiretkinä lähiseudulle. Ketomanöoverit eli maastoharjoitukset olivat harvinaisempia reserviläisillä. Maastossa yöpymisiä vierastettiin, sillä ”yöleiri alastoman taivaan alla oli mahdoton sairastumisvaaran takia”.

Tärkeintä reserviläismiehen koulutuksessa oli ampumaan oppiminen. Jokaisella reserviläiskompanialla oli oma ampumaratansa, joka oli otettu ja lunastettu valtion omaisuudeksi. Kesäharjoituskaudet alkoivat touko-kesäkuun vaihteessa. Ampumaradalle tehtiin vastavalli, johon piti mahtua kymmenen taulua rinnakkain. Valli purettiin joka syksy, sillä siihen ammutut lyijyruodit ja messinkihylsyt piti saada talteen myytäväksi ja varat tallennettaviksi komppanian kassaan. Lyijyä saatiin kasaan 100-150 kiloa ja kesän aikana kuluttivat reservikomppanian koulutuksessa olevat kolme ikäluokkaa keskimäärin 25.000 patruunaa.

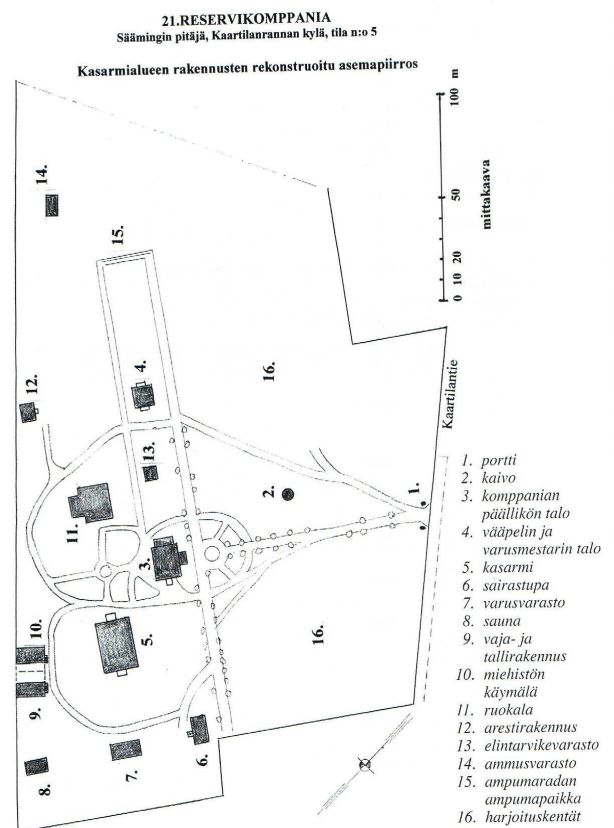
Ammunnan aloittamisesta kuulutettiin pitäjän kirkossa ja ampumaradan ympäristöön sijoitettiin vahteja ammunnan ajaksi. Ammuntaa harjoiteltiin eri matkoilta ja sekä pysty- polvi- ja makuuasennoista. Miestä kohden ammuttiin 142 laukasta ohjelman mukaan sekä lisäksi tarkistus- ja uusintalaukauksia. (Torvelainen 68-72).

Sotaväen ruokahuolto oli tärkeä osa koulutuksen onnistumisessa. Ruokahuollon hankkiminen tapahtui lähiseuduilta ja sen taloudellinen merkitys oli paikallisesti suurta. Ravintoon kuuluivat ”aamiaisella leipä, suolakala ja maito, päivällisellä herne- tai potaattisoppa lihalla sekä illalliseen keiton jäännöstö, jos on jäänyt ja sen kanssa maitoa tai maitovelliä”.

Savonlinnan Reservikomppania

Suomessa oli yhteensä 32 reservikomppaniaa ja Savonlinnan Reservikomppania oli numero 21. Sen kutsunta-alue koostui Savonlinnan ympäristön kunnista. Siihen kuuluivat lähikuntien lisäksi myös Joroisten alue. Rantasalmen kutsunta-alueeseen kuuluivat myös Sulkava, Juva ja Puumala. Savonlinnan Reservikomppania sijoitettiin Säämingin Kaartilanrannan kylään Pääskylahden rantaan. Alueelle rakennettiin komppanian tarvitsemat kaksitoista rakennusta 1880-luvulla. Komppaniassa oli päällikön alaisuudessa väepeli, rustmestari ja aliupseereita ja muuta henkilöstöä. Vuonna 1884 komppaniassa koulutettiin kolme ikäluokkaa, joihin kuului toistasataa miestä ikäluokkaa kohden.

Liite 6.

Kutsuntaikäluokat olivat 1890-luvulla 130-180 miehen suuruisia. Vuonna 1893 uusia reservimiehiä saapui 141, toisessa erässä 185 miestä ja viimeisessä erässä oli 130 reservimiestä. Toisen erän suuresta miesmäärästä vain neljä sai putkatuomiot. Yksi sai yhden vuorokauden rangaistuksen käyttäytyttyään sopimattomasta aliupseeria kohtaan, kaksi muuta sai tuomiot laiskottelusta ja valehtelusta sekä neljäs useasta myöhästymisestä lomalta palatessaan.

Ammunnoista annettiin parhaiten menestyneille merkki oivallisesta amunnasta. Merkin sai vuoden 1890 kutsuntaerästä kuusi miestä ja vuoden 1891 kutsuntaerästä peräti kolmekymmentä kaksi miestä. Näiden joukossa numerolla 147 oli Ruuskanen-niminen mies. (Torvelainen 140-142, 21 komppanian käskykirja 1893).

Venäläistämispolitiikka lopettaa reserviläiskomppaniat

Nikolai II:n tultua keisariksi alkoi Suomen venäläistämispolitiikka saada Venäjällä jalansijaa. Nikolai Bobrikov tuli Suomen kenraalikuverööriksi ja hänen toimestaan alettiin Suomea venäläistää toden teolla. Tavoitteena oli muodostaa Suomesta Venäjän rajamaakunta ja toteuttaa armeija yhteen sulauttaminen Venäjän armeijaan. Suomessa kerättiin venäläistoimia vastusta Suuri adressi Venäjän keisarille Nikolai II:lle, joka kuitenkin ei ottanut adressia vienyttä valtuuskuntaa vastaan.

Vuoden 1878 asevelvollisuuslaki kumottiin uudella asevelvollisuuslailla 1901. Tällä lailla reserviläiskomppanioiden toiminta lakkautettiin ja Suomen sotaväki sulautettiin osaksi Venäjän sotaväkeä. suomalainen sotaväki korvattiin venäläisellä 22. Jalkaväkidivisioonalla.

Asevelvollisuuslakia vastusti asevelvollisuusadressin allekirjoittaneet 473.000 henkeä. Adressilla ei ollut muuta vaikutusta kuin että sen allekirjoittaneiden virkamiesten tekoa pidettiin hallituksen vastaisena toimena. Adressin saama vastaanotto käynnisti Suomessa passiivisen vastarinnan Venäjää kohtaan. Vastarintatoimina pyrittiin tekemään asevelvollisuuskutsuntojen toimittaminen mahdottomaksi. Kutsunkuulutuksia ei luettaisi kirkoissa, henkikirjoittajat eivät toimittaisi kutsuntaluetteloita ja kutsuttavat asevelvolliset eivät osallistuisi kutsuntatilaisuuksiin. Vanhasuomalaisen puolueen edustajat vastustivat passiivista vastarintaa ja arkkipiispa kirjelmöi, että pappien olisi lain mukaan luettava kirkoissa kuulutuksia hallituksen asetuksien mukaan. Savonlinnan kutsuntapiirissä 98,3 % kutsutuista jäi saapumatta kutsuntatilaisuuksiin vuonna 1902 ja vuonna 1903 88,7 %.

Savonlinnan Reservikomppanian alue Pääskylahdessa joutui venäläisen sotaväen käyttöön vuonna 1904. Sinne siirtyi Elisenvaara-Huutokoski-junanradan kartoittamista tekevä insinöörikomennuskunta. Junanrata oli puolustusstrateginen poikittaisrata, jolla saataisiin yhteys Itä-Suomesta länsi-Suomeen saakka torjumaan Ruotsin ja Saksan mahdollista maihinnousua Pohjanmaalle. (Torvelainen, 173-175)

Reserviläiskomppanioiden merkitys

Suomen itsenäistyttyä Reservikomppanian rakennukset palvelivat Kadettikoulun kesäkurssien pitopaikkana ja alueella rakennettiin mm. tykkihalli. Toisen maailmansodan aikana rakennukset olivat II/KTR 3:n joukko-osaston käytössä ja sen jälkeen Savonlinnan Sotilaspiirin esikunnan käytössä. Nykyisin jäljellä olevat rakennukset ovat yksityisessä omistuksessa.

Vakinaisessa väessä oli koulutettu vuoden 1878 asevelvollisuuslain perusteella kolmivuotisessa palveluksessa 39.600 miestä. Reserviläismiehiä oli koulutettu kaikkiaan 92.800 miestä kolmen kuukauden pituisella koulutuksella. Kaikkiaan aseellista koulutusta oli annettu 132.400 miehelle. Tämä oli viisi prosenttia Suomen väkiluvusta. Talvisodan kenttäarmeijassa palveli noin yhdeksän prosenttia väkiluvustamme.

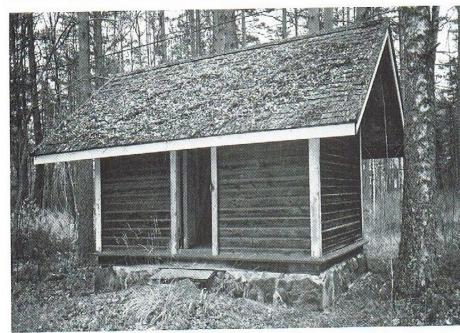
Pietarin lähistöllä oli koulutettu aseelliseen toimintaan muun kuin venäläisen päällystön alaisuudessa merkittävä miesmäärä, joka katsottiin 1900-luvun alussa uhkaksi Venäjälle. Parhaiten oli koulutettu jalkaväen miehiä ja tykistöä Suomessa koulutetuilla ei ollut. Suureten joukkojen koulutukseen suomalaisia oli koulutettu Venäjän armeijassa. Sieltä heitä sitten saatiinkin Suomen itsenäistymisen aikaan suomalaisten käyttöön. Reserviläiskomppaniat oli tarkoitettukin paikallispuolustuksen käyttöön.

Sotakoulutusta suomalaiset hankkivat sitten venäläistämistoimien jatkuessa ja koventuessa myöhemmin Saksasta jääkärikoulutuksena. Maan itsenäistyttyä saatiin uudelta pohjalta tehty asevelvollisuuslaki vuonna 1922. Se perustui vakinaisen väen koulutukseen ja suojeluskuntien käyttöön vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa. (Torvelainen, 179-185)

Varastorakennuksia

*Elintarvikevarasto
31.Rautjärven Re-
servikomppani-
assa alkuperäisessä
asussa. Matalat
siipiosat ovat ky-
mäkellareita.*

*Ammusvarasto
31.Rautjärven Re-
servikomppani-
assa alkuperäisessä
asussa.*

*Sairastupa
31.Rautjärven Re-
servikomppaniassa
Miettilän kylässä.
Rakennus on nyky-
käytössä "Kollaa-
museona".*

**Keväisiä uutisia Mikkelistä 1800-luvun
lopulta**

Olli Markonsalo Mikkelistä lähetti viime vuoden puolella oheisen lehtileikkeen Ruuskasen Askolle tiedustellen, että löytyisikö asialle todenperäistä vastausta.

Asko lähetti lehtileikkeleen Kuopion luonnontieteelliseen museoon ja sai sieltä seuraavanlaisen vastauksen:

Juttu voi olla ainakin osittain totta. Meiltä ei löydy tietoa ko. konnasta, eikä se ole meidän kokoelmissa. On olemassa todisteita että lemmikipunakorvakilpikonnia on selvinnyt talvien yli vesistöissä. Myös sen sukulaisia, eurooppalaisia suokilpikonnia on pidetty lemmikkeinä.

Oma teoriansi on, että tapaus liittyy tällaiseen vapaaksi päästettyyn tai karanneeseen suokilpikonnan (jos on tämä laji), eikä se siis kuulu meidän luonnonvaraiseen lajistoon.

Terveisin

Jukka Kettunen

Intendentti

Kuopion luonnontieteellinen museo

Tekstissä oleva pituusmitta, kortteli, on ¼ osa kyynärää, eli 14,8 cm.

**Länsi-Savo
Sata vuotta sitten**

– Ruis tähkällä. Viime perjantaina v.k. 28 p:nä oli Mikkelin kaupungin tienoissa ruis monessa paikassa jo tähkällä. Viime vuonna oli samoissa tienoissa – ruis tähkällä kesäkuun 5 päivänä. Nyt on kesän tulo toista viikkoa aikaisempi kuin viime vuonna, vaikka monet mustahampaiset ennustivat pitkää kevättä ja myöhäistä kesää.

– Kun t.k. 19 p:n iltana Vilho Ruuskanen Säyneensalosta meni katsomaan vedessä olevia rysiään, huomasi hän muutamassa niissä elukan, joka ei ollut minkään kalan näköinen. Lähemmin tarkastettua huomattiin se suokilpikonaksi, jota ei juuri Suomessa tavata, ainoastaan Itä-Saksassa. Eläin, joka oli noin 1 1/2 korttelia pitkä, tuotiin nähtäväksi ja tutkittavaksi Kuopioon.

SUOMI.

1889 – 1892

Mikkeli.

1893 – 1906

Suur-Savo

1906 – 1917

LANSI-SAVO

1917 –

MIKKELI 2.6.1897

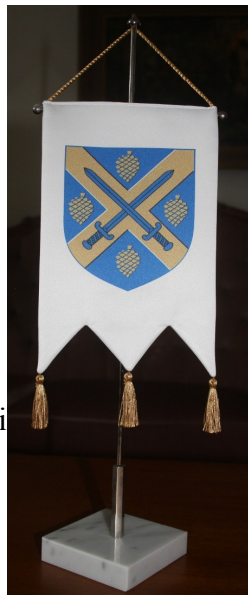
***Seitsemän vuotta Ruuskanen-Ruuska
sukuseuran perustamisesta***

Elokuun 12. päivänä 2006 yli 250 sukuun kuuluvaa oli perustamassa Ruuskanen-Ruuska sukuseuraa Rantasalmella, joka nykytiedon mukaan on suvun vanhin asuinalue. Saman vuoden marraskuussa yhdistys oli rekisteröity.

Säännöt löytyvät seuran kotisivuilta: Ruuskanen-Ruuska sukuseura

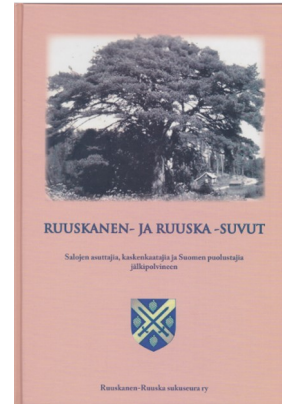
Nilsin sukukokouksessa heinäkuun 27.päivänä 2008 valittiin yksimielisesti seuran tunnukseksi heraldikko Harri Rantasen avustuksella suunniteltu **sukuvaakuna**, jossa on kaksi miekkaa ristissä keskellä ja niiden ympärillä neljä käpyä. Suomen Heraldisen seuran hyväksymän vaakunan vaakunanumero on 1488.

Vaakuna kertoo metsätalouden merkityksestä kaskiajoista alkaen nykyiseen metsätalouteen ja kaupunkilaismetsänomistajiin saakka. Vaakunan pohjana on Andreaksen risti, joka miekkojen ohella symboloi menneitä aikoja. Sukunimi Ruuskanen-Ruuska on peräisin Andreas- ja Ondruska etunimistä.

Samana vuonna hallitus teetti vaakunasta **pöytästandaareja**, joita voi tilata á 30€ (+mahdollinen postimaksu) Askoruuskaselta
puh. 0500 75925
[asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

Ikaalisten sukukokouksessa heinäkuun 31. päivänä 2010 julkistettiin kolmiosainen sukukirja ”Ruuskanen- ja Ruuska suvut”

Sukukirjan ensimmäisen osa kertoo juuristamme: ”erämaiden asuttajista, joiden toimeentulon lähde oli kaski. Itäisen Suomen laajat ja sankat metsät tarjosivat kaskiviljelylle hyvät mahdollisuudet. Niin hyvät, että pysyvään peltoviljelyyn siirryttiin selvästi läntistä Suomea myöhemmin. Metsä antoi muullakin tavalla elantoa, riistaa ja lukuisat metsien ympäröimät järvet kalaa. Tätä metsien tärkeyttä suvullemme kuvastavat sukuvaakunassa esiintyvät kävyt. Vaakunassa olevat miekat puolestaan viittaavat niihin esi-isiimme, jotka palvelivat vuosisatojen kuluessa kruunua sotilaina. Ratsu- ja ruotusotilaista on polveutunut usea sukuhaara.” (Lainaus Anja Gustafssonin juhlapuheesta)

Sukukirjan tärkeimmät osat, sukutaulut on jaettu kahdeksi kirjaksi. Osasta II löytyvät Ruuskanen-sukujen ja osasta III Ruuska-sukujen sukutaulut. Osa II myytiin loppuun vuodessa ja sen 2. painos lisäyksineen ja korjauksineen ilmestyi joulun alla 2011.

Kirjoja myydään samaan hintaan ja samanlaisina paketteina kuin niiden ilmestyttyä:

**I, II ja III osat 90 € I ja II osat 70 €
I ja III osat 65 €**

+postituskulut 10-13 € paketista riippuen

Kuitenkin:

Jos aikaisemmin on ostanut osat I + II tai I + III tai I + II + III, voi II osan uuden painoksen ostaa yksittäisenä kirjana á 30 €.

Sukukirjaa voi tilata:

seuran puheenjohtajalta Asko Ruuskaselta
Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio
asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi
puh. 0500 759250

tai

seuran sihteeriltä Markku Ruuskaselta
Vaaratie 4, 05200 Rajamäki
markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi
p. 050-5729534

Sukuseuran postimerkki on ollut tilattavissa Postin verkkokaupan kautta syyskuusta 2011 lähtien. Tarkemmat ohjeet tilauksen tekemiseksi sekä tilaukseen liittyvä postimerkkivaakuna löytyvät seuran kotisivuilta: ***Ruuskanen-Ruuska sukuseura/ tuotteet***

Ruuskanen-Ruuska sukuseura ry

Järvenpään sukukokouksessa elokuun 4. päivänä 2012 julkistettiin sukuseuran vaakunalla varustettu **sukuviiri**.

Sukuviiriä voi tilata Asko Ruuskaselta p. 0500-759250.

8-9 metrin tankoon sopivia viirejä on tilannut 20 kpl, joten sen hinta on 55€ (+lähetys- ja postituskulut 10 €)

Matalampiin tai korkeampiin 6-, 10 ja 12-metrin tankoihin sopivien viirien hinta määräytyy tilauskappalemäärien mukaan. Tilaushetkellä Asko antaa hinta-arvion.

Sukuseuran vaakuna taipuu moneksi.

Edellisessä hallituksen kokouksessa 25.3. 2013 myönnettiin lupa sukuseuran vaakunan käyttöön hääpuvun suunnittelussa.

Jyväskylän sukukokouksessa 9.08.2014 myydään vaakunan pohjalta tehtyjä **sukupinssejä** 2 € /kpl.

Sukuseuran hallituksen yhteystiedot

Puheenjohtaja

Asko Ruuskanen,

Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio

Email: [asko.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

p. 0500-759250

Varapuheenjohtaja

Outi Rytönen

Kirkkosaarentie 313, 72400 Pielavesi

Email: [outirytonen\(at\)suomi24.fi](mailto:outirytonen(at)suomi24.fi)

Sihteeri

Markku Ruuskanen

Vaaratie 4, 05200 Rajamäki

Email: [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi)

p. 050-5729534

Seppo Ruuskanen,

Hoilonkatu 6, 18150 Heinola

Email: [seppoj.ruuskanen\(at\)phnet.fi](mailto:seppoj.ruuskanen(at)phnet.fi)

p. 0400- 770323

Reino Ruuskanen,

Kuuselankatu 31, 04400 Järvenpää

Email: [reino.ruuskanen\(at\)luukku.com](mailto:reino.ruuskanen(at)luukku.com)

p. 041-4601088

Lea Kokko

Ristikkokatu 3 B 19, 00580 Helsinki

Email: [leakokk1\(at\)welho.com](mailto:leakokk1(at)welho.com)

p. 044-5945230

Marita Nygrén

Klaavuntie 1 B 13, 00910 Helsinki

Email: [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)

p. 040-7089794

Raija Peltola

Peltolantie 1 D 13

04600 Mäntsälä

Email: [raija.peltola\(at\)pp2inet.fi](mailto:raija.peltola(at)pp2inet.fi)

p. 0400-814 931

Jorma Ruuska

Kylväjätie 2 B 8, 33340 Tampere

Email: jore1958@gmail.com

p. 040-5418754